

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові щодня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперника. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Режлямації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Становище руского св'ященника
в суспільности.

(Конець.)

Алеж бо деякі панове урядовці навіть позавидували руским св'ященникам парохіальних доходів, і одні в Турції взяли ся до вінчання сторін, а другі в Золочеві розпорядили предкладати собі квіти з заплачених функцій св'ященничих; — певно хотять перевірити, чи св'ященника доходи більші чи дисти урядників за розличного рода комісії. А може-може ось не один староста схоче урядничий мундур промінати за подерту кирею руского св'ященника, коби тільки мав канонічне око; — однак ми певні, що кожного возного плата більша чим конгрва 500 зр. руского св'ященника, доходи жеж, котрими дехто хоче опікувати ся, нині може доброму курцеві не стануть на тютюн та табак; ще одно господарство ведене раціонально може принести св'ященникові який такий дохід; однак серед так різнородних обов'язків, які тяжать на руским св'ященнику, чиж може ся він заняти щиро господарством? Таж св'ященник нині мусить бути учителем, писарем правительства до всякого рода виказів та поручень, лікарем та порадином в громаді. Наше св'ященство особливо обов'язки взглядом нашого народа уміло виповнити так св'ітло і совістно, що один польський муж державний завидував Русинам їх св'ященства говорячи: «z takim klerem można Europę podbić!»

Загал нашого св'ященства чистий, чесний і працевитий, коби тільки він схотів нині серед тяжких і прикрих для него обставин взяти в свої руки керму розбуженого національного духа меж масами народа і повести его дорогою, яку вказує св. кат. Церков, — то певно, що по наших селах не будуть нишпорити та господарувати всякого рода безбожники.

В нинішні часи між масами народа пробудив ся дух асоціації і той дух повів і понад нашу земельку. Руский мужик починає се розуміти добре, що там, де не зробить один чоловік нічого, може десятьох, двайцятьох доказати чудес, для того і у нас горнуть ся люди по селах до читалень, закладають громадські книжлірі, крамниці, каси позичкові та другі товариства. Такий об'яв духового життя повинен кожного здоровомислячого та сприяючого нашому краєви чоловіка тішити; — лише потреба би подбати о се, щоби в таких чисто селянських товариствах не взяли верху і проводу люди, що йдуть на осліп до загального перевороту суспільного ладу і порядку. Ся отже руске св'ященство від давних літ (майже від початку просвітного і економічного руху між масами народу) бере живу участь, ся само основує по селах і містечках такі товариства, ся веде їх в дусі християнської морали і віри, ся стереже їх перед лихими впливами і з нечистими намірами людьми, то чиж не повинен кождий здоровомислячий чоловік без взгляду на те, чи він Русин чи Поляк тим тішити ся та ще більше поважати наше св'ященство за его роботу і пожертвоване? А прецінь у нас діє ся трохи инакше! Возьмім до рук котру будь давнішу руску часопись, а переконаємо ся з неї наглядно, кілько перетерпіло наше св'ященство задля руских товариств, хіба тільки для того що воно старало ся в тих товариствах плекати духа нашої нації, та несло просвіту і самосвідомість між маси народа. Наша школа, ся почислимо все удержане будинків шкільних, видатки на прибори шкільні разом з книжками, платня учителів та др. буде стояти край до 20 мільонів; а який з неї буде хосен, наколи школяр селянин, виїшовши з неї, через ціле своє житє не возьме більше до рук книжки, бо звідкиж ей возьме на селі? Чиж не покладає ве-

ликої заслуги наше св'ященство, ся воно старає ся в товариствах вести діло просвіти наперед? А вже про материяльну долю нашого хлібороба ми і не згадуємо, бо се завело би нас далеко, а прецінь відома річ, що наше св'ященство живо інтересувало ся всегда материяльним положенем нашого селянства і маломіщанства.

Кождий нарід має свої пам'ятки історичні, має національні св'ята, до котрих прив'язує велике значенє і вагу в своїм національним житю. Мають Поляки пам'ятку 3 мая, повстання Костюшківського, повстання 1863 р. та др. і річниці тих історичних споминів старають ся відсвяткувати св'ітло розличного рода богослуженнями та обходами. Ніхто сего не кладе Полякам в гріх або провину, бо кождий знає се добре, що ледачий той нарід, котрий не хоче або не вміє пошанувати пам'яті своїх батьків. У Русинів поділених кордонами і вірою, мало таких історичних поминальниць. Пам'ятка хрещення Руси (13 серпня), наданє знесення панщини (15-го мая), роковини смерті Шевченка, і прочі. Перші дві поминальниці звичайно обходять Русини в Галичині церковним богослуженєм, особливо в дни 15 (3 ст. ст.) мая відправляє ся по наших церквах благодарствена Літургія з нарастасом за душу цїсаря Фердинанда I.; — не обійде ся і без згадки в кількох словах на те велике добродійство, яке той монарх зробив селянинові через увільненє его від панщинної роботи. А прецінь і той так невинний повний побожності і лояльності обхід заколов декого і ми пригадуємо собі добре, деякі дописи заміщені торічного року в польських деньниках, в котрих з злобою і ненавистю кинено ся на декотрих наших св'ященників за тоє, що почили той день торжественним богослуженєм. Чи се по католицьки та по християнськи, нехай тоті відповідять,

8)

Думки і пісні

АМВРОЗИЯ МЕТЛИНСЬКОГО.

X. Підземна церква.

(«Думки і пісні» стр. 59—61).

Вишитував я де-якого з старих,
Котрі ще Ляха й Унію видали,
Як діяло ся, що колись було...
А що, міряни, слухати-б бажали?

Казав мені один чернець ось-так:
«У Києві всьому, всьому зачало;
Та і старий, старий же він козак!
Того ще й не було, те підростало, —
Давно, давно вже Київ панував:
Його церкви аж хмари зачіпали,
І шапку хоч би хто йому здіймав, —
Так далі слави вже йому не стало!
Та на Дніпрі-ж таки була і Січ...
Так споминать не дуже-б то пристало;
Так не к сьому таки наша і річ,
А річ про те, як церквіця запала.

Поки жили козак, списи й шаблони,
Не добував нічого даром Лях!
Вже стерпів і козак чимало муки,
Вмірав на палях він і в кайданах...

Й попанував в лісах і по степах.
Далі — не стало списа і ручниці,
Прийшло ся здать і стіни і бійниці!
— Що міркувать! чи доля, чи не доля,
(Мовляв народові з ченців один)
Од Бога все! —

Аж сумно... далі, з церквою, шарах!
Пішли під землю дзвони, і пропали...
Та-й доси, кажуть, як умре козак, —
Гудуть ті дзвони, плачуть мов з печали,
А ниншого, так... диво!... за життя,
Ще на св'іті, ті дзвони поминали...
Є чутка: вже не жди з того пуття,
Кого оттак ті дзвони поминали:
Таких без слави й жалю, як сьміття,
З проміж людий смерть вічна вимітає,
Нема про нього на св'іті чуття,
Нема й могили — в землю западає!»

XI. До гостей.

(«Думки і пісні» стр. 62—3.)

Ми до гостей приязні хоч коли!
Кинем для гостя і плуг і воли.
Підем вказать йому стежку до хати,
З гостя ні за що не возьмемо плати;
Бо нам казали розумні батьки:
Божою ласкою овоц — садки,
Жито з пшеницею родить нам поле
Не для одних нас, на всякого долю!
Як чоловікові ми не дамо,
Бог покарає, сами помремо!

В сльоту, зимою ми приязні:
Стукне гость в перші, чи в треті півні, —
Встанемо, кинемо сон і роботу,
Встанем, відчинимо гостю ворота:
«Гостю! ночуй в нас, і постіль отсе,
Є і для коників, є в нас сінце...
Бач, який вітер мете і гукє!
Тільки не внось свого, гостю, звичаю...
Батько казав, що як свій оддамо,
Ми і дітки наші — пропадемо».

XII. Пішли на втікачі.

(«Думки і пісні» стр. 64—5.)

Св'ітив місяць, св'ітив з по-за хмари...
Два козаки на кониках утікали:
Вони-ж отто з України утікали,
Пильно з України мов від кари.

Дібрівонька над водою знай шуміла,
Щось Дніпр-воду дуже колихало:
Чи-то вона, та діброва, гомоніла,
Чи козаки з Дніпром розмовляли?

«Не покидайте рідную, дітки, мати,
Не беріте далекого шляху;
Бо нікому на ворогів буде стати,
Бо достаю ся Татару й Ляху!

Найдуть ворога на мене чорні хмари, —
Лити мете кров на чужім краю!
Мене вже ховати класти муть на мари, —
Спати мете на тихім Дунаю!

що обкидали болотом і грязею наше сьвященство.

Взагалі у нас в осуді поведення руско-го сьвященства деякі люди не ведуть ся ані розумом ані серцем, але завзятостю, загорілостю, шовінізмом та загонистістю, не питаючи на того, що принесе за собою таке поведене, не дбаючи о то, що воно знищить повагу не тільки слуг християнського жертвенника але і авторитет влади. А прецінь годило би ся, щоби тоті люди пригадали собі на слова Христа-Спасителя, що відносять ся до сьвящеників. «Ви єсте солено землі; если сіль звітріє, чимже посолить ся?» Слі знищить ся у масі народа повагу сьвященства, сли підкопає ся авторитет Церкви, християнської науки і морали, то на чимжеж опре ся повага підорвана закона і загроженої справедливості? Чи на жандармских багнетах? чи може на манліхерах, пушках та бездимнім поросі? Нам видить ся, що хотай вони страшні для чоловіка, однак можуть дуже легко показати ся безсильними та слабкими супротив ідеї загального заколоту та знищення, бо тота ідея може потрясти найкріпнішими силами оружя, сли з життя суспільного усуне ся християнську науку і мораль. Варта би проте, щоби тоті, котрі в недавній минувшості приложили руки до спонукання вязнення наших сьвящеників, до підкопання поваги і чести нашого руского сьвященства між народом, застановили ся в вільній хвили над тим, кому послужили вони своїми вчинками, чи Христу чи Вельзебубу; а нам здає ся, що вразумивши ся, вони старати муть ся, щоби становиско руского сьвященства в суспільности було кріпке і впливове, бо се лежить в інтересі правди і закона.

Ревізія катастру ґрунтового.

Центральна комісія для ревізії катастру ґрунтового зібрала ся 12 червня у Відні на перше своє засіданє. Провід обняв міністер фінансів, п. Білінський. Він повитав зібраних членів комісії і пояснив вагу задачі, яка їх жеде. Міністер заявив, що полекші податкові, які настануть в слід за ревізією катастру ґрунтового, не двигнуть ще різниці з упадку. До того треба ще помочи держави, автономічних органів і самопомочи. Мимо того ревізія катастру ґрунтового буде мати свої добрі наслідки. Ухвала парламенту, щоби з гори відписати від загальної суми податку ґрунтового два з половиною мільона золотих, подала правительству можливість, станути об'єктивно понад партіями і впливати, щоби сей опуст розділено рівномірно на всі краї коронні. Се доконали вже по часті комісії краєві. Правительство готово прийти в поміч і ко-

місії центральній, котрої задача о стілько буде легша, що великих суперечностей в розділі опусту на поодинокі краї нема. Суперечности ті полагоджено вже в комісіях краєвих. По тій заяві відчитав гофрат Менсі свій широкий і основний реферат і заявив, що комісії краєві зменьшили чистий катастральний дохід о 13,856.494 зр. Се зменьшенє показує ся за високе і переходить суму 2½ мільона, рахуючи, що процент податковий лишив ся той сам, т. є. 22-70% від золотого. Треба проте децо справити в користь скарбу. Комісія ухвалила відтак для дослідження предложеного реферату вибрати субкомітет з 16 членів. З виборів увійшли до субкомітету з Галичини посли Абрагамович і Струшкевич, з Буковини Стефанович, а побіч них: ґр. Дубський яко председатель, Спенс, Гейровський, Шіндлер, Кеніґ, Вальтерскірхен, Добльгаммер, Дінаві, Рунґ, ґр. Атемс, Гок і Бургштальер. Із сторони правительства радник двору Менсі. Без огляду на се, коли комісія центральна упорає ся з своєю роботою, мусимо замітити, що опусту податкові будуть правосильні вже на біжучий 1897 рік. О скілько нам звісно, то на Галичину припадає з тих 2½ мільона опусту до 600.000 зр. На місці наложено внісний дохід катастральний. Взагалі можна надіятись, що гірші ґрунти будуть мати значну полекшу. На староство припадає пересічно від 8.000 до 25.000 зр. опусту. Сим винагородить ся нашим хліборобам майже вповни та велика кривда, яку заподіяв Галичині «міністер-родак» Дунаєвський через т. зв. «регуляцію» податку ґрунтового в 1882 році. Через ту регуляцію підвищено податок ґрунтовий в Галичині з 4.600.000 на 5.500.000 зр., говорячи круглими числами. Сим буде винагороджена і друга давніша кривда, що ліси оподатковано низше вартости в некористь рілі. А заслуга за те припадає в значній мірі і послам руским старої палати посольської, котрі устами пос. Вахнянина рішучо упімнули ся о опуст податку ґрунтового о 2½ мільона замість о 1½ мільона зр., як предклядало правительство. В тій справі ішли посли з Галичини солідарно. Дай Боже, щоби так солідарно поступала делеґація галицька і в наміреній правительством організації стану селянського посередством спілок хліборобских. Сим з'орудувано би ту самопоміч, на котру указав міністер Білінський в своїй промові до членів центральної комісії, а котрої то «організації» селян полохає ся дехто без потреби, передаючи тим самим організацію селян в руки звісних нам всім елементів. Послідні збори соціалістів у Відні повинні всім нам отворити очі. Periculum in mora!

Вісти політичні.

Ческо-німецька справа займає ще заєдно пердне місце у всіх газетах австрійских. В виду єї зійшла вже угода з Угорщиною на другий

план і ніхто не соблазняє ся такою вістію, що в часі осінньої сесії ради державної правительство побіч бюджету предложить лише провізорию що до договору торговельно-митового з Угорщиною, а обновленє угоди відложить на пізнійше.

Нині мисимо зареґеструвати такі прояви, що до ческо-німецької справи. На днях явив ся на послуханю у цісаря бар. Людвіксдорф, провідник і голова клубу більшої посілости німецької. Подібно як председателі клубів правниці, зложив і бар. Людвіксдорф цісареві чувства преданности в імени свого сторонництва. По за те нічого не звісно. Іменно не звісно, чи бар. Людвіксдорф удостоїв ся якої-небудь похвали із сторони корони за те невиразне і хитливе становиско, яке занимала єго партія при нагоді послідних подій в радї державній? Здає ся однак, що цісар прийняв вождя німецьких консервативів досить холодно, яколи днівники ліберальні факт послухання просто лише занотували і з дитинячою прихвалкою кажуть; що ось то не лише правниці але і бар. Людвіксдорф удостоїв ся послухання у цісаря. Але рівночасно, коли бар. Людвіксдорф зложив монархові чувства лояльности, поїхали провідники обструкції німецької Функе і Вольф до Лунка на «Parteitag», щоби там подібно як в Дрездні проголосити пан-германізм. Пос. Функе узнав потрібним заспівати враз з Германами «die Wacht am Rhein», а відтак сказав: Називаєте мене Нестором движєня німецького в Австрії. Приймаю сю честь. Я пережив в Австрії дві генерации. Я бачив в 1850 р. ті кулі, котрими на нас в 48-мім році стріляно. Тоді забрано (?) Відень німецькому народови. Нам не вільно було (?) співати невинні німецькі пісні а мусіли ми крити ся по пивницях, щоби там поговорити собі по німецьки (!). Так виглядало тоді в Австрії. Нагло зірвав ся німецький дух і кровію німецькою (?) зломали ми в шістьдесятих роках власть поліції і жовнярства (!). Але небавом наступило розчарованє. Німці ческі пропадають. Іх заливає ворожа струя. Як би ми тепер підлягли, то Австрія перестала би бути німецькою державою. До сего не допустимо. Покаже ся небавом, хто сильніший, чи Німці, чи австрійський міністер? Нани нарід сказав нам: йдіть в тій борбі на ножі і ми ідемо (Браво, Heil!). Ми остоймось в тій борбі при помочи народу німецького. Всі ми одні. Бадені злучив нас в один табір. Не уступимо ні на крок. Не віддамо ні одної дрібки з наших прав (!). Люди гинуть, але наша ідея не загине. О се поставє ся велика Германія і ми самі в Австрії. Наша вся надія лежить в німецькій молодіжї. Германія і ми Німці австрійські подавали собі завжди руку. Весь організм німецький слабне, коли одній часті єго дїє ся кривда. Молодежи німецька, з нами! Як мене покрийє земля, то мої два сини покажуть, що правдива іскра (der richtige Funke) в Чехії не погасла.

Функе говорив з таким жаром, що товариш єго Вольф не мав вже що-небудь додати до єго слів. Ліберал перестиг Шенерерянина на поли зради державної. В часі річи Вольфа погасло в салі, в котрій відбував ся комерс німецької іреденти, сьвітло електричне, а те, що говорив Вольф при звичайнім освітленю (по внесеню нафтових ламп) — прокуратория австрійська сконфісковала.

Чи в виду тих фактів можливе порозумінє з Німцями, до якого накликає майже що дня Чехів офіційний «Fremdenblatt»? Чехи стоять вправді на становиску, готовім до переговорів з Німцями, але яко beati possidentes кажуть, що з становиска повної рівноправности і рівновартности не зійдуть. Се виходить з річи Кайцля, котру ми подали в минувшім числі. І з ким жеж переговорювати Чехам? Чи надає ся іредента німецька до яких-небудь переговорів? Чи з другої сторони вдовольє ся Німці малими уступствами на поли язииковім, коли, як се видно з слів Функого, їм розходить ся о панованє в Австрії? Не дасть їм Австрія сего пановання над Славянами, то они готові і на зраду державну. Мабуть дуже критичні часи приїде ся пережити Долитавщині в найближшій будучині, наколи пристрасти національні в сей спосіб стануть розвивати ся, як розвивають їх стоячі під командою Шенерера ліберали німецькі.

Запримітила се і праска «Politik», кажучи, що з єї матні нема легкого виходу. В Австрії

Коли-ж з'їла уже ржа списи й шаблони,
Вам огидло ходити за волами,
Зруйнували й віру вороги-гадюки, —
Не втікайте, козаченьки, сами!

Возьміть лишень нашу славу ви з собою,
Нехай буде про чути й за горами...
Гомоніло, гуло над Дніпром-водою,
Тупотіло горами й долами!

XIII. Покотиполе.

(«Думки и піснї» стр. 66—8).

В осени ми тряслись в таратайці в село:
Вже на нивах нічого тоді не було,
Тільки що покотиполе вітром несло.

Отто з дідом тряслись: воно все, бач, не
[пішки!
Сам покійник держав, далі дав мені віжки;
Тютюн виняв, та й люльку повненько на-
[пхав,
Запалив, в зуби взяв, розкурив та й казав
(Коли схоче, розумно старий було каже):

«Ось послухай, малий! як що в серце заляже,
Коли хоч, щоб не визнав того чоловік,
Не кажи і білиниці, не тільки що жінці:
Бо в жінок, знає сьвіт, дуже довгий язик...
А, по моєму, краще не мов і білиниці!
Отсе раз! а ще й те, що від карі лихий
Не втече; таки Бог покарає сьвятий,

Хоч зайшов би, де й вітер не здума повіять...
Так, по моєму, краще лихого й не дїять!

В осени два товариші із заробітків ішли,
А один із них був чоловік не хороший:
Він товарища вбив, щоб загарбати його гроші...
Те сподіяло ся, як жнива вже пройшли,
І у полі з людей не було нікогоїєнько:
Як на поміч зарізаний кликав, стогнав,
Тільки вітер озвав ся, що в полі блукав,
З покотиполем мчав ся по ниві пустієїнській...
Умираючи, їм він казав-завіщав,
Щоб од помети не втік той лихий чоловік...
От і другі жнива вже прийшли через рік,
Мужик з жінкою в полі якоєсь запізнали ся...
Коли се мужикові причудив ся крик:
Покотиполе по полю з вітром котило ся!
Він і з першу злякав ся, далі засміяв ся,
Та-й не стерпів і жінці своїй він признав ся
(Бо вже в полі з людей не було нікогоїєнько):
Каже, кликав на поміч на ниві пустієїнській...
Через три дні село уже знало, й не втік,
І від лиха не втік той лихий чоловік...
Бо в жінок, знає сьвіт, дуже довгий язик!
Віжки в мене узяв, потрясли ся в село...
А на нивах скрізь пусто та пусто було,
Покотиполе вітром несло та гуло.

(Далі буде.)

доконує ся процес, на котрий указав перед літми (1872 р.) пос. Грайтер, кажучи Німцям-лібералам памяті слова: «Ви уважаєте вашу конституцію заборолом німецькості в Австрії? Та сама конституція убо вас колись. Ви, Німці, становите в Долитавщині лише третину населення. Як лише Славяни возьмуть в свої руки апарат конституційний, тоді хто паде жертвою? — ви, Німці! Ви поляжете і то поляжете зовсім конституційно». Грайтера пророцтво сповнює ся. Централізм німецький ломить ся. Він не був в силі здавити не-німецькі народи Австрії. Они розвинулись мимо всяких забор і нині стоять при програмі ширшої автономії країв і повної рівноправності всіх народів. Не в переговорах належить проте шукати за виходом з того положення, а в *капітуляції Німців* з їх неоправданих гегемоністичних забаганок в Долитавщині.

Спільна конференція міністрів австро-угорських відбула ся 13 червня у Відні. В ній взяли участь Банфі і Люкач з угорської сторони. Предметом нарад, як догадують ся, не була угода угорська а лише бюджет військовий, що має бути предложений делегаціям на осінній сесії. Говорять, що міністер війни зажадає більших сум на нове озброєне артилерії.

Соціальні демократи покінчили вже свої наради у Відні, призовивши, щоби в поодиноких краях і між поодинокими народами творились окремі організації. Коли прийшла бесіда о спілках продуктивних і консумційних для пролетаріату, показало ся, що проводирі соціалізму неприхильні творенню таких спілок. Спілки ті могли би вийти в користь бідних робітників і поправити їх долю. Провідники же боять ся, щоби через те пролетаріат не заможав і не вихопив ся з їх рук, а відтак жидам відобрано би через те можливість визискувати даліше робітників продажною артикулів живности.

В Угорщині покінчили ся *заворуження бідних робітників різними* на латифундіях надтисанських дуже кроваво. Військо і жандармерія постріляли і покалічили кількадесять селян а множество увязнили. Причиною ворохобні була лиха плата за пільні роботи і те, що багато дітичів управляє землею вже посредством машин. На інтерпеляцію в тій справі в соймі угорським відповів міністер внутрішніх справ, що він на случай стрейків селян в часі жнив призначити військо до пільних робіт, а за соціальістичними агентами, що підустили селян до розрухів, буде пильно слідити.

Обструкція в соймі угорським з нагоди нового карного кодексу триває даліше.

Справа грецька, взглядно переговори амбасадорів з Портою велі ся даліше на четвертій конференції 12 червня. Вісти, подані англійською пресою, мов-то амбасадори розійшли ся дуже в своїх поглядах на точки миру, суть неправдиві. Найбільша трудність спочиває однак в новім розграниченню Греції і Туреччини в Тесалії.

Новинки.

— *Місія духовна* під проводом Преподобн. о. Монахів Василян відбуде ся в приході Стільсько, дек. розділкового, від 26 червня до 1 липня включно с. р.

— *Замах на життя Фора*. По полудні 13 червня їхав президент Франції, Фор на кінські перегони до Л'юшонан. По дорозі в часі єго їзди експлодувала газова рура, наладована порохом. На щасте не зробила она ніякої шкоди. Коло рури знайдено нечеткий плякат, що містив ображаючі президента видумки, пістолет і малий штилет. На держак пістолету стояла напись: «Фелікс Фор засуджений на смерть, — Альзація — Лютарингія — Кольонія». Арештовано одного чоловіка іменем Голє, котрого товпа вказала яко винownika замаху. Поліція робила з ним сейчас переслуханє; але мало дуже від него потрапила довідати ся. Арештований зізнав лиш тільки, що є він без занятя, та де мешкає. Крім сего арештовано ще другого підозрілого, 19 літнього хлопця. Загально думають, що Голє не є винownikом замаху а тільки збожеволілим. Причиною для якої Голєта арештовано, було єго захованє. Коли Фор переїздив, то Голє викрикував несотворені річі на президента і то звернуло на него увагу. Здає ся, що дійсний злочинець сховав ся в товпі і утік.

— *Пожар бальону*. В Берліні лучила ся оноді трагічна подія. Винаходець нового бальону Воль-

ферт пустив ся в товаристві механіка Кнабе в небезпечну воздушну подорож. Коли бальон сягав високости близько 1.000 метрів, дала ся чути сильна детонація і в тій хвили побачено бальон обнятий полумінню. Кіш бальону відорвався і з надзвичайною скоростію злетів в пропасть. Оба нещасні подорожні згинули на місці. На їх тілах знайдено численні сліди попарення. Причиною катастрофи була імовірно експлозія в бензиновім моторі.

— *Чума над Червоним морем*. Індійська чума посуває ся що раз даліше на Захід і сягає вже до країв положених над Червоним морем. Зараза появилася вже в Джедді, найважнійшій точці Червоного моря. Сей факт появилення зарази в тім місті є дуже небезпечний, бо Джедда є портовим містом і становить якби браму до Мекки, куди приходять кораблями рік річно до 50.000 путників. В додатку спеки, які в тім місті панують, можуть причинити ся до щораз дальшого розширення тої страшної хвороби.

— *Найдений скарб*. Дня 19 мая в Михалкові о 3 годині рано побачив селянин Стефан Русак, що на горі, де перед кільканайцятьма літами найдено скарб, щось «палить ся» а властиво щось блиснуло. Хлоп догадуючи ся, (в що кожний хлоп сьвято вірить), що то «горять гроші», зараз равенько пішов на се місце шукати грошей. Але як то на селі буває, кожний селянин дуже рано встає, отже Стефан Русак не міг укрити ся з своєю роботою. Побачив то другий хлоп Василь Лакустяк і нуже за рискаль і давай копати землю. І стало ся чудо! Василь Лакустяк покопавши кілька разів рискалем, натрафив на скарб. Чистісіньке золото в виді пацюрків величини лісового оріха, малі тацки а радше покрийки, штучно вироблювані розетки і штапки золота довжини одного дециметра — все то поспало ся в ноги Василю Лакустякови. Оба хлопці кинули ся на золото і кожний забрав то, що єму удало ся скорше вхонити. Розуміє ся, що при такій роботі не обійшло ся без крику. На той крик збігло ся множество людей, почали копати землю і найдено ще більше штук пацюрків; аж прийшов війт і зажавав даліше копати. Таким способом найдено вже по раз другий в Михалкові скарб, що становить даліший тяг скарбу викопаного перед кільканайцятьма роками. Викопані предмети є дуже красно вироблені. Робота є ручна, кована. Золото без найменшої примішки. В селі крутиться ся богато жидів, кожний старає ся видурити у хлопця якусь частину золота, толкуючи єму, що то не золото, а коли би навіть золото, то без вартости і т. д. Люди говорять, що там має бути ще закопана «золота кобила», т. є. скарб зашптий в кінську шкіру.

— *Молода переступниця*. В німецьким місті Гері відбув ся сими днями цікавий процес. Минувшого року в червні утікла з дому родичів в Гері 15-літня дочка Емілія Матес. Она зайшла до місцевості Шварцбах і тут оповідала людям, що не знає свого походження і назвиска, бо перед літми викрали єї від родичів цигани, волочили довго з собою по всіх усядах і аж тепер удало ся їй утечи від них. Її повірили і вскорі появило ся єї оповіданє в часописях. Небавом зголосило ся подружжє Феттерів з Райхенбаху і зажадало видачі дівчини, бо після їх заяви пропала їм мала донечка в невияснений спосіб 27 падолиста 1888 р. Рівночасно допомінала ся о виданє дівчини друга родина з під Липска, котрій також в своїм часі пропала дитина. Власти признали дівчину Феттерам і они забрали єї яко свою віднайдену дочку Ельзу. Дівчина скоро приноворила ся до нових родичів і обставин, в яких наїшла ся і зуміла так обманювати, що всі їй повірили. Незвичайне обманство було би може ніколи не видало ся, коли би не правдива мати молодой переступниці, що побачила в одній часописі фотографію ніби нещасливої украденої циганки Ельзи. Она удала ся безпроволочно до Райхенбаху і там на місці доказала, що мнима Ельза то її рідна дочка Емілія, що перед роком утікла з дому зі страху перед карою. Дівчину арештовано, але она довго не хотіла признати ся. Аж по довгий слідчий вазниці признала, що дійсно утікла з дому і видумала історію о циганах, бо бояла ся кари за крадіж, якої допустила ся у своєї бабки. І у Феттерів украла золотий перстень. Суд засудив єї за крадіж і обманство на 9 місяців вазниці.

— *Притомність духа*. О помершій минувшого року англійським лікарі, Леонорі Клярке, оповідають, що відзначав ся виїмковою притомністю духа. Та прикмета уратувала єму раз життя. Одного вечера, підчас своєї подорожі по Італії, випов він на дуже високу вежу, на верху котрої застав другого англійського туриста. По кількох мінутах хватив незнакомий Клярко-го за рамена, кличучи спокійно:

«Я вас скину в діл!» Незнакомий був варият, а лікар мав хвиленку часу, щоби зібрати думки; але та хвилька вистарчила. «Ах, — відповів з уданим спокоєм — то потрафить кожний; колибсьмо однак були на долі, в жаде-н спосіб не моглибсьте мене на вежу викинути; то було би для вас трудне» — «Я то також

потрафлю» — закликав божевільний. — «І за-певняю вас, що прийде мені так легко на вежу вас викинути, як легко прийшло би мені вас з неї скинути. Зійдім, а зараз о тім вас переконаю!» Зійшли скоро зі сходів, а коли були вже на долі звернув доктор увагу дозорця на варията, котрого і унято.

— *Дотепний грім*. Коло Ченстохови лютила ся через цілі лат. Зелені сьвята страшна туча. В селі Турові ударив грім в хатчину, в котрій жив двірський слуга і де на той час було кілька жінок і дітей. Грім улав комином, забив курку, що сиділа під комином, і не вдіяв більше ніякої шкоди. В десять хвиль в тоту саму хату ударив другий грім, перебіг тоту саму дорогу, впав у землю і зробив ще менше шкоди.

— *Судьба коня*. Ано вже й кінська судьба не заповідає ся сьвітло. Благородне сотворіне стратити значіне і становище своє а здає ся, що хиба будуть творити конкуренцію баранам і волам на полумисках. В Парижі винайдено самоходи і они вже почали на добре курсувати по улицах величного і людного міста, а що вже таким самоходом переїхали ся і деякі визнатні особи як князь Валлі, то належить ся сподівати, що в найближшій будучности увійдуть они всюди в житє, бодай так, як нинішні біциклі.

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

— *В товаристві взаїмних обезпечень «Дністер»* прибуло в місяці маю с. р. 4289 важних поліс на 2,409,386 злр. обезпеченої вартости з премією 21.146 зр. 18 кр., було отже разом від січня до кінця мая с. р. 16,774 важних поліс вартости 10,034,068 зр. обезпеченої вартости з премією 82,942 зр. 87 кр. В попереднім (IV) році було в тих самих 5 місяцях 13,509 важних поліс на 8,286,436 зр. обезп. вартости з премією 68,753 зр. 35 кр., оказує ся сего року в 5 місяцях о 3,265 обезпечень в сумі 1,747,632 зр. і 14,189 зр. 52 кр. премій більше.

Шкід було в маю с. р. 55 случаїв, межі ними більші пожари в Глецаві, повіта теребовельського (18 членів) в Палоничній, пов. каменецького (9 членів), прото разом з попередніми було до кінця мая с. р. 131 шкід, з котрих 126 уже виплачено, 4 відшкодована (в сумі 767 зр. 60 кр.) нараз з причини доходжень судових здержано, а 1 шкода (з 30/5 с. р.) в ліквідації.

Сума всіх тих шкід разом з коштами ліквідації виносить на власний рахунок 16,225 зр. 02 кр. а. в.

Фонд резервовий разом з квотою приділеною Загальними Зборами з надвижки року попереднього, підніс ся на суму 61,378 зр. 49 кр.

Стан засівів у всхідній Галичині — після справоздань надісланих з днем 30 мая Rolnikowi — представляє ся досить вдоволяючо, з виїмком бараболі бо тих витнило наслідком дощів дуже много. Все-ж таки безнастанні дощі шкодять дуже богато, бо не дають добре рілі обробити, буряни заростають все більше озимину, а через дощ полоти не можна.

Зливи, о яких згадували ми, нанесли великі шкоди і позамулювали цілі простори. Коло Бродів, в Висоцьку, дня 26 м. м. буря з градом повалила збіжа, а знищила цілком бураки і коноплі. Значні шкоди нанесла 23 і 24 м. м. градова буря, котра заняла цілу просторонь поміж Самбором а Дрогобичем. Потерпіли іменно села: Кульчиці, Гордина, Корнелівка, Сокиринці, Білина, Дубляни і др. Сьвіжо посіяні ячменя вода знесла враз з землею до ровів. Робітника дістати тяжко і він дуже дорогий.

В охрестности Збаража, Тернополя, Чорткова, Скали, Заліщик дощі почали ся вже по роботах і урожаї заповідають ся там хорошо. Пшениця озима загально буйна, хоч захопчена; на чорноземі готова она вийгти, а коло Бродів, Краєного, Львова, Щирця, Галича проявляє ся ржа, особливо на довших листях. Коло Городка пшениця вимакає; за то коло Підгаєць і на Поділю она дуже красна. Засів ярі представляють ся менше користно; навіть овес потерпів много від вожкости, а ячмінь, з виїмком Поділя і Стрия, пожовк і росте дуже слабо.

В околицях Старого міста, Туря, Самбора сїмба ячменю і вівса ще не скінчена. Кукурудза жовкне і розвиває ся дуже слабо.

Бараболі в околицях Чешанова, Любачева, Ярослава, Яворова, Комарна, Львова погнили цілковито і треба було їх другий раз садити. Коло Самбора, Калуща, Косова садженє власне кінчить ся.

Кіношина на разі всюди хороша. Сїнокосів надіяти ся можна дуже добрих, однак в многих сторонах сїножати ще під водою, н. пр. в повіті рудецьким Дністер почавши від Николаєва в гору виступив з берегів ще при таянню снігів т. є. з кінцем лютого, і вода доси не опала. В Сайкові, Саскій камеральній і домінікальній, Хирунжанці, Підвисокім, Новосілках опарських, Колодубах сїножати і пасовиска стоять цілком під водою, а люди не мають наші для худоби і коний. В Саскій камеральній вода сягає так далеко, що від хати до хати тільки човном дістати ся можна.

Розклад їзди на залізницях

після часу середно-європейського пізнішого о 36 минут від львівського, важний від 1-го мая 1897.

Пojзд	год.	приходить до Львова	Пojзд	год.	відходить зі Львова
особовий	7:30	з Сучави і Черновець	поспішн.	6—	до Підволочиск і Бродів
мішаний	7:50	з Янова	„	6:10	до Черновець і Сучави
особовий	8:05	зі Стрия і Лавочного	особовий	6:45	до Черновець і Сучави
„	8:15	з Тернополя і Бродів	поспішн.	8:40	до Кракова
„	8:25	з Сокаля і Ярославля через Раву	„	8:55	до Кракова в спол. з Н. Санчом і Розвадовом
„	9:10	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Яслом і Равою	„	9:20	до Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславовом
„	10:35	з Ярославля	„	9:25	до Белця в спол. з Сокалем і Ярославом
мішаний	1:15	з Янова	„	9:40	до Янова
поспішн.	1:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом, Загірем і Хировом	мішаний	10:05	до Підволочиск і Бродів
особовий	1:40	зі Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславовом	„	10:45	до Черновець і Сучави
поспішн.	1:50	з Сучави і Черновець	мішаний	1:04	до Янова від 15/6—31/8 в свята
„	2:30	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	1:55	до Підволочиск і Бродів
особовий	5:20	з Підволочиск і Бродів	особовий	2:40	до Черновець і Сучави
„	5:25	з Белця в спол. з Сокалем і Ярославом	поспішн.	2:50	до Кракова в сполуч. з Равою і Хировом
„	5:45	з Черновець	особовий	3:05	до Стрия і Скольного
„	6—	з Підволочиск	мішаний	3:15	до Янова від 1/5—1/6 і від 1/9—30/9 щоденно, від 15/6—31/8 в повсякденні дні
Ніч			„	4:40	до Ярославля
особовий	6:55	з Кракова з Розвадовом сполуч.	Ніч		
мішаний	8—	з Янова від 1/5—1/6 і від 1/9—30/9 щоденно, від 15/6—31/8 в повсякденні дні	особовий	6:45	до Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Загірем і Хировом
поспішн.	8:45	з Кракова	мішаний	7:05	до Сокаля і Ярославля через Раву
мішаний	9:01	з Янова від 15/6—31/8 в свята	особовий	7:25	до Тернополя
особовий	9:10	з Сучави і Черновець	„	7:30	до Стрия і Лавочного
„	9:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Равою	„	8:50	до Янова
поспішн.	9:50	з Сучави і Черновець	„	10:30	до Черновець і Сучави
особовий	10—	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	10:50	до Кракова в спол. з Ярославом, з Розвадовом і Н. Санчом
„	10:20	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславовом	особовий	11—	до Підволочиск і Бродів
„	12:10	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславовом	„	4:40	до Кракова в сполуч. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Н. Санчом
„	3:30	з Підволочиск	„	5:20	до Стрия, Лавочного і Хирова
поспішн.	5:10	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Яслом			

Новости на дамскі сукні сезонови!

Матерії вовняні, Зефіри, Батисти, Піки, Кретони, Перкалі, Брокати

АНТІН ПІЗУНСЬКИЙ

Львів, Академічна 12.

Парасольки, Рукавички, «Фігара», ковніри коронкові, Паски, Фартушки.

Магазин багато заосмотрений.

Ціни низькі, конкуренційні.

Руска справа

в роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Ціна 50 кр. в. а.

З пересилкою 55 кр.

Дістати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Славгородській.

Робітня кравецька

АНДРЕЯ КОБІЛЬНИКА

у Львові

улиця Сикстуска ч. 30.

приймає всі замовлення на мужеску одіж, також для 125 3—10

Всч. Духовенства

і виконує красно, скоро і дешево.

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25., (І. поверх)

приймає всілякі замовлення і виготовляє їх з густом і елеганцією після найсвіжіших журналів.

53—?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

впроєст з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку 100 місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посылках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах.

41—?

Дмитро Затурский

поруває свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітей

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Виріб тривалий і елегантний. Ціни умірені. Замовлення з провінції залагоджує відвортною поштою.

80 4—10

За певну і добру льокацію

поручаємо

4 1/2% листи гіпотечні

4% листи гіпотечні коронові

5% листи гіпотечні преміювані

4% листи товариства кредитового земского

4 1/2% листи Банку краєвого

5% облігації Банку краєвого

4% позичку краєву

4% облігації пропінацийні

і всілякі рентн державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

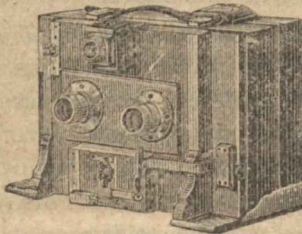
Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в будинку банковім.

(19)—?

Перший християнський

ново отворений

склад апаратів і всіляких приборів до заводої фотографії для П. аматорів

поруває низше ціну у всіх фірмах краєвих і заграничних.

Апарати від 6—250 зр. на складі. — Випуска на провінцію відвортною поштою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всіляких приборів до фотографії. На жаданє виповизає ся апарати до великості 24:30 (за випагородою 2% вартості апарату) з обективами Voigtlander'a, Steinheil'a, Göerz'a і т. д.

Едмунд Бродковський

Львів, ул. Камінна 3. 126 8—10 (vis à vis школи реальної).

„ДНІСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне припорученє Всч. Духовенству і всім вірним через Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординариати всіх трех Епархій, обезпечає будинки, худобу, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Школи ліквідує ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заключені з першими Товариствами контрасекураційними подають „Дністрови“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечати ся через „Дністеръ“ після всіх можливих комбінацій в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услівя і видає поліси і квіти в рускім лизці.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“ стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вклади до опроцентованя по 5%. Гарантія цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителєм реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях де „Дністеръ“ не є заступлений, приймають ся.

(41—?)